

Załącznik do uchwały Nr XXII/.../20

Rady Gminy Topólka

z dnia 28 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE TOPÓŁKA W 2021 r.

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest aktem prawnym stanowiącym, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o zapobieganiu narkomanii oraz z uchwaloną 29 lipca 2005 r. ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która wyraźnie definiuje przemoc w rodzinie jako przestępstwo i wyznacza kierunki zwalczania patologii.

Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych mimo podejmowanych od wielu lat działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania środków psychoaktywnych stale utrzymuje tendencję wzrostową. Nadużywanie alkoholu to nie tylko szkody zdrowotne, także społeczne takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Zjawiska alkoholizmu i narkomanii budzą duże emocje opinii publicznej.

Gmina Topólka realizuje zadania profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w oparciu o uchwalany corocznie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii zwany dalej "Programem". Program ten poprzez realizację określonych w nim celów wychodzi naprzeciw najbardziej istotnym problemom społeczności lokalnej w obszarze profilaktyki uzależnień związanych z nadużywaniem alkoholu oraz zażywaniem narkotyków.

Celem programu jest minimalizacja szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych, które będą realizowane w 2021 roku. Do tych zadań należy podjęcie takich środków zaradczych oraz naprawczych, które minimalizowałyby skutki a przede wszystkim zapobiegały alkoholizmowi i narkomanii na terenie gminy.

Europejski Plan Działań wobec szkód spowodowanych konsumpcją alkoholu podkreśla wyrażnie, że podejmowanie możliwie jak największej liczby działań powinno odbywać się na szczeblu lokalnym. Wszelkie działania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii mają nie tylko umocowania ustawowe ale przede wszystkim stanowią świadome działanie samorządu na rzecz dobra społeczności lokalnej.

Integralną częścią Programu jest diagnoza lokalnych problemów dająca podstawową orientację w zakresie potrzeb i problemów, jakie rzeczywiście występują w gminie, co z kolei sprawia, że przygotowany do realizacji program jest adekwatny do warunków lokalnej rzeczywistości, w jakiej żyją mieszkańcy gminy Topólka.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII ORAZ ANALIZA POTRZEB W TYM ZAKRESIE.

Gmina Topólka jest gminą rolniczą z funkcją turystyczną. Na jej terenie działają podstawowe instytucje administracyjne i gospodarcze o niewielkim stanie zatrudnienia. Są to: Urząd Gminy, 2 szkoły podstawowe, oddział Kujawsko-Dobrzyńskiego Banku Spółdzielczego, Zakład Opieki Zdrowotnej, Spółdzielnia Świt, 3 większe zakłady produkcyjno-handlowe. Głównym źródłem utrzymania jest praca we własnych gospodarstwach rolnych.

Gminę zamieszkuje 4821 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały.

Młodzieży zamieszkującej gminę mamy:

w grupie wiekowej od 15-17 lat – 155 osoby, w tym 91 mężczyzn i 64 kobiety

od 18-19 lat – 103 osoby, w tym 72 mężczyzn i 31 kobiet

Są to grupy wiekowe młodzieży najbardziej podatne na kontakt z napojami alkoholowymi i narkotykami. Przyjmuje się na podstawie wywiadu, że pierwszy kontakt z alkoholem - najczęściej piwem oraz paleniem papierosów mają dzieci z klas starszych szkół

podstawowych, a z narkotykami uczniowie ostatnich klas szkoły podstawowej i szkół średnich.

Z danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie wynika, że na dzień 30 listopada 2020 r. z gminy Topólka zarejestrowanych było 260 bezrobotnych ogółem, z tego 149 kobiet i 111 mężczyzn. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadały 32 osoby, w tym 18 kobiet i 14 mężczyzn.

Bezrobocie jako problem społeczny, jest powszechnie uznawane za główną przyczynę ubożenia społeczeństwa, a jednocześnie prowadzi do nadużywania alkoholu.

W 2020 roku (na dzień 30.11.2020 r.) pomocą społeczną objętych było 125 rodzin, w tym z powodu uzależnienia od alkoholu (co najmniej jednego członka rodziny) pomocą objęto 13 rodzin.

Przestrzega się limitu ilości do 16 punktów sprzedaży z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży dla każdego zakresu zawartości % alkoholu (o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo; o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu z wyjątkiem piwa; o zawartości powyżej 18% alkoholu) oraz limitu punktów sprzedaży alkoholu z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży tj. o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo w ilości 8 punktów sprzedaży, oraz po 5 punktów sprzedaży (o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa; o zawartości powyżej 18% alkoholu) zgodnie z Uchwałą Rady Gminy Topólka nr XXX/223/18 z dnia 28.09.2018r

Na terenie gminy znajduje się 18 punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych z tego:

- 4 punkty ze sprzedażą napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży,
- 12 punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży .

Do 30 listopada 2020 r. wydano ogółem 3 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym do spożycia poza miejscem sprzedaży 3 zezwoleń.

Na imprezy organizowane na terenie gminy wydano przedsiębiorcom ogółem 3 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % alkoholu oraz na piwo, oraz 3 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Z danych otrzymanych z Posterunku Policji w Topólce wynika, że w 2020 roku (dane na dzień 30 listopada) na terenie Gminy Topólka Policja odnotowała 15 interwencji domowych w związku z nadużywaniem alkoholu. Prowadzono 11 postępowań Niebieskich Kart. Przeprowadzono 4 postępowania przygotowawcze z art. 207 § 1 kk- znęcania się nad

rodziną. Ujawniono 28 przypadków naruszenia zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych. Ponadto 4 osoby umieszczono w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych celem wytrzeźwienia, natomiast 12 osób odwieziono do miejsca zamieszkania i przekazano rodzinie.

Działająca Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do 30 listopada 2020 roku odbyła 13 posiedzeń podczas których m.in. opiniowane były wnioski przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Komisja skierowała do Sądu Rejonowego w Radziejowie 10 wniosków celem skierowania na leczenie odwykowe dla osób uzależnionych. Efektywną formą pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych uzależnieniem jest w ramach współpracy ze szkołami, sołtysami poszczególnych sołectw organizacja wypoczynku letniego w formie pikników i zajęć świetlicowych, a także wyjazdy na basen. Również w tym roku w szkołach na terenie gminy realizowane były programy profilaktyczne, konkursy, w których uczestniczyły dzieci i młodzież z rodzin dysfunkcyjnych.

W zakresie profilaktyki dla osób uzależnionych i współ uzależnionych działa w Urzędzie Gminy punkt terapeutyczny. Spotkania z terapeutą odbywają się raz w miesiącu. Łącznie w okresie od stycznia do końca listopada z pomocy tej skorzystało 16 uzależnionych mężczyzn oraz 2 uzależnione kobiety, 7 współuzależnionych kobiet i dwóch mężczyzn. W punkcie prowadzone są rozmowy interwencyjne, informujące o możliwościach dalszego leczenia oraz rozmowy wspierające i porady. Łącznie z porad terapeuty skorzystało 26 osób, udzielono 73 porad. Prowadzona jest także współpraca z kuratorami sądowymi co owocuje skutecznością podjętych działań.

Na terenie gminy brak jest stowarzyszeń i klubów antyalkoholowych i antynarkotykowych. Nie działają także instytucje służby zdrowia prowadzące terapię uzależnień. Korzystamy i nadal będziemy korzystać z usług Oddziału Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Radziejowie, w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu i Lipnie.

III. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i alkoholu.

Realizacja tego zadania będzie się odbywać poprzez:

- 1) podnoszenie kwalifikacji pracowników służby zdrowia i osób zajmujących się terapią uzależnień,
 - 2) finansowanie zajęć terapeutycznych dla pacjentów uzależnionych,
 - 3) działalność informacyjną skierowaną do społeczności lokalnej na temat możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
- Realizacja tego zadania powinna odbywać się poprzez:
- 1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych od alkoholu,
 - 2) udostępnianie działalności punktu konsultacyjnego,
 - 3) edukację publiczną w zakresie profilaktyki, uzależnień alkoholowych i narkotykowych, oraz przemocy w rodzinie (ulotki, broszury, itp.),
 - 4) pomoc psychologiczną i socjoterapeutyczną dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym w szczególności poprzez pomoc w organizowaniu spędzania wolnego czasu.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.
- Realizacja tego zadania powinna odbywać się poprzez:
- 1) wspieranie i finansowanie szkolnych i gminnych programów profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć w zakresie zaspokojenia potrzeb kulturalnych,
 - 2) profilaktykę i promocję zdrowego stylu życia poprzez udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych,
 - 3) wspieranie sołeckich programów i przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, w szczególności działalności świetlic sołeckich i działań długofalowych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży,
 - 4) prowadzenie i organizowanie konkursów dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjum poświęconych profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkomanii np. zakup nagród oraz materiałów potrzebnych do zrealizowania konkursu,

- 5) organizowanie i dofinansowanie imprez z okazji Dnia Dziecka realizowanych przez szkoły i świetlice wiejskie,
 - 6) prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej na tematy związane z problematyką uzależnień w szczególności alkoholową i narkotykową,
 - 7) inspirowanie i wspieranie lokalnych imprez, kampanii edukacyjnych, przedstawień teatralnych i konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom,
 - 8) zakup materiałów profilaktycznych - prasy, broszur, pomocy dydaktycznych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
4. Wspomaganie wszelkiej działalności służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych.

Realizacja tego zadania powinna odbywać się poprzez:

- 1) dofinansowanie działalności organizacji i osób wykonujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii,
 - 2) organizowanie i finansowanie szkoleń przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się w swojej pracy z osobami z problemem alkoholowym i narkotykowym i członkami ich rodzin, również członków GKRPA i ZI w zakresie tematyki uzależnień,
 - 3) finansowanie zakupów, usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - 4) współpraca z pracownikami socjalnymi mająca na celu wyłonienie osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - 5) dofinansowanie bieżącej działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy domowej (dorosłych i dzieci) takich jak punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy w rodzinie oraz telefonów zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie.
5. Przestrzeganie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę zasad obrotu napojami.

Na terenie Gminy Topólka ustala się zasady, jak niżej:

- 1) ogólne zasady wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie działalności sprzedaży napojów alkoholowych określa ustawa,

- 2) zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży wydaje się na czas oznaczony nie dłuższy niż 5 lat,
- 3) kontrolę przestrzegania zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych prowadzi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Posterunek Policji w Topólce
 - czynności kontrolne podejmowane są z inicjatywy podmiotów określonych w pkt. 3 albo w wyniku powzięcia wiadomości o naruszeniu zasad sprzedaży.

6. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- 1) wynagrodzenie członka komisji ustala się w wysokości 6% , zaś dla przewodniczącego komisji ustala się wynagrodzenie w wysokości 7% minimalnego wynagrodzenia za pracę naliczanego pracownikom w pełnym wymiarze czasu pracy, ustalonego wg odrębnych przepisów za jedno posiedzenie lub przeprowadzenie czynności kontrolnych,
- 2) podstawą wypłaty wynagrodzeń za udział w posiedzeniu komisji są listy obecności posiedzeń Komisji.
- 3) członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży ustalonych dla pracowników- z wyłączeniem dojazdów na posiedzenie komisji,

IV. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie realizacji zadań niniejszego Programu będzie dokonywane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych , wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze.

V. PODZIAŁ ZADAŃ I ŚRODKÓW FINANSOWYCH.

W 2021 r. planuje się prowadzenie i finansowanie następujących zadań Programu:

Dział budżetu	Rozdział budżetu	Paragraf	Nazwa podziałki klasyfikacji budżetu	Plan wydatków na 2021 r.
851			OCHRONA ZDROWIA	60.000,00
	85153		Zwalczanie narkomanii	2.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia -prowadzenie i organizowanie konkursów poświęconych profilaktyce narkomanii	1.000,00
		4300	Zakup usług pozostałych -prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej na tematy związane z narkomanią	1.000,00
	85154		Przeciwdziałanie Alkoholizmowi	58. 000,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe - wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - wynagrodzenie dla terapeuty uzależnień	18.000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia - finansowanie działalność informacyjnej dotycząca możliwości korzystania z pomocy terapeutycznej - finansowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem odwykowym osób uzależnionych -edukacja publiczna w zakresie profilaktyki, zakup ulotek broszur itp. -finansowanie udziału w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych -prowadzenie i organizowanie konkursów dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjum poświęconych profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych np. zakup nagród oraz materiałów potrzebnych do zrealizowania konkursu, -organizowanie i dofinansowanie imprez z okazji Dnia Dziecka, Mikołajek realizowanych przez szkoły i świetlice wiejskie, -prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej na tematy związane z	14.000,00

			problematyką uzależnień -zakup materiałów profilaktycznych- prasy, broszur, pomocy dydaktycznych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - finansowanie zakupu materiałów oraz sprzętu niezbędnego do realizacji zadań Komisji, - dofinansowanie bieżącej działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy domowej	
		4300	Zakup usług pozostałych - podnoszenie kwalifikacji pracowników służby zdrowia i osób zajmujących się terapią uzależnień -udostępnianie działalności punktu konsultacyjnego - finansowanie pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowymi -wspieranie i finansowanie szkolnych i gminnych programów profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć w zakresie zaspokojenia potrzeb kulturalnych -inspirowanie i wspieranie lokalnych imprez, kampanii edukacyjnych, przedstawień teatralnych i konkursów o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom, -dofinansowanie działalności organizacji i osób wykonujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych -organizowanie i finansowanie szkoleń przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się w swojej pracy z osobami z problemem alkoholowym również członków GKRPA i ZI w zakresie tematyki uzależnień,	24.000,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	500,00
		4700	Szkolenia pracownicze	1500,00

Ogółem na realizację zadań Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii planuje się przeznaczyć kwotę 60.000 złotych zgodnie z przyjętym planem w Budżecie Gminy Topólka na 2021 r.